



# VÝHLED VZDĚLÁVACÍ POLITIKY: ČESKÁ REPUBLIKA

*(pracovní překlad)*



## VÝHLED VZDĚLÁVACÍ POLITIKY

Tento politický **profil vzdělávání** v České republice je součástí nové řady publikací *Výhled vzdělávací politiky*, která přináší srovnávací analýzu vzdělávacích strategií a reforem napříč zeměmi OECD. Řada staví na důkladné znalosti politiky z hlediska srovnávací a sektorové strategie, která existuje v zemích OECD. Výsledkem budou publikace vydávané jednou za dva roky (první díl v roce 2014). Bude rozpracován srovnávací pohled na vzdělávací politiku, který současně poskytne: a) analýzu vzdělávacího kontextu jednotlivých zemí, výzvy a politické strategie (profily vzdělávací politiky) a mezinárodní trendy, b) srovnávací pohled na politické strategie a reformy ve vybraných oblastech.

Publikace budou určeny **politickým činitelům, analytikům a pracovníkům v praxi**, kteří se zajímají o informace a analýzy týkající se vzdělávací politiky z hlediska národního kontextu. Politické profily jednotlivých zemí nabídnou konstruktivní analýzu vzdělávací politiky ve srovnávacím formátu. Každý profil přinese přehled o současném kontextu situace vzdělávacího systému jednotlivých zemí a zaměří se na jeho výzvy a politické reakce podle 6 politických nástrojů na podporu zlepšování:

- **Žáci:** Jak zlepšit výsledky všech žáků z hlediska 1) rovnosti a kvality a 2) přípravy žáků na budoucnost
- **Instituce:** Jak zvýšit kvalitu prostřednictvím 3) zlepšení školy a 4) hodnocení
- **Systém:** Jak systém naplňuje vzdělávací politiku z hlediska 5) řízení a 6) financování

Některé politické profily jednotlivých zemí budou obsahovat tabulky s vybranými politickými tématy. Jejich cílem je upozornit na specifické politické strategie, které jsou slibné nebo vykazují pozitivní výsledky a mohou být relevantní i pro jiné země.

Zvláštní poděkování patří vládě ČR za aktivní angažovanost během konzultací a za její konstruktivní zpětnou vazbu k této zprávě.

**Autoři:** Beatriz Pont, Diana Toledo Figueroa, Juliana Zapata (hlavní navrhovatelka) a Sylvain Fraccola (statistika a design) z týmu Education Policy Outlook, který je součástí Divize politického poradenství a implementace, vedoucí Richard Yelland. Tento profil čerpá ze znalostí mnoha projektových týmů napříč Direktoriátem OECD pro vzdělání a dovednosti, kterému děkujeme.

**Zdroje:** OECD ukazatelé z Programu mezinárodního hodnocení žáků (PISA), Mezinárodní přehled o výuce a učení (TALIS) a výroční publikace *Education at a Glance*, tematické studie jednotlivých zemí, jako jsou studie OECD o předškolním vzdělávání a péči o děti, učitelích, školním vedení, evaluaci a hodnocení pro zlepšení školních výsledků, o rovnosti a kvalitě ve vzdělávání, komplexních systémech řízení ve vzdělávání, odborném vzdělávání a výcviku a o vysokoškolském vzdělávání.

Většina citovaných údajů v různých sekcích se vztahuje k dodatku B, kde je uvedena tabulka hlavních ukazatelů pro různé zdroje používané v profilu jednotlivých zemí. V textu jsou uvedeny odkazy na použitou literaturu pro usnadnění čtení. Seznam literatury obsahuje zdroje jak z OECD, tak i jiné.

Další informace lze získat z OECD Direktoriátu pro vzdělávání a dovednosti ([www.oecd.org/edu](http://www.oecd.org/edu)) a jeho webových stránek o Education Policy Outlook ([www.oecd.org/edu/policyoutlook.htm](http://www.oecd.org/edu/policyoutlook.htm)).



## OBSAH

Hlavní body.....	4
<b>Rovnost s kvalitou</b>	
Zvyšování nízké úrovně.....	6
<b>Příprava žáků na budoucnost</b>	
Vysoký počet přijatých a úspěšných v odborném vzdělávání .....	8
<b>Zlepšování školy</b>	
Mnoho malých škol, autonomie ředitelů, tradiční učitelé.....	10
<b>Evaluační a hodnocení pro zlepšení výsledků žáků</b>	
Začlenění nezávislých složek do místního kontextu.....	12
<b>Řízení</b>	
Státní politika a autonomní rozhodování na místní a školní úrovni.....	14
<b>Financování</b>	
Krácení rozpočtu a jeho dopad na finanční řízení škol.....	16
Dodatek A: Struktura vzdělávacího systému ČR.....	18
Dodatek B: Statistika.....	19
Reference a další odkazy.....	20
<b>Obrázky</b>	
1. Výsledky žáků ve čtení a vliv ekonomického, sociálního a kulturního postavení.....	5
2. Dosažení středního a VŠ vzdělání.....	5
3. Výkonnost ve čtenářských dovednostech a podíl žáků s výbornými a nízkými výsledky.....	7
4. Žáci ve vzdělávání a mimo vzdělávání, podle dosaženého vzdělání a pracovního postavení.....	9
5. Názory ředitelů škol a žáků na prostředí výuky.....	11
6. Využívání hodnocení žáků.....	13
7. Úrovně a podíl rozhodování o vzdělávání na druhém stupni veřejných ZŠ	15
8. Náklady na vzdělávací instituce jako procento HDP.....	17
<b>Spotlight</b>	
Spotlight 1. Stanovení střednědobých politických priorit pro řízení rozvoje	15



## HLAVNÍ BODY

### Vzdělávací kontext ČR

**Žáci:** ČR dosáhla pokroku ve snížení dopadu socioekonomického zázemí na učební výsledky žáků. Zvýšil se počet zápisů do předškolního vzdělávání a větší počet žáků dosáhl středního vzdělání, zvláště v odborném vzdělávání. Vyhlídky středoškoláků a vysokoškoláků na pracovním trhu jsou pozitivní, podíl mladých lidí mimo vzdělávací proces a mimo zaměstnání je pod průměrem OECD. Avšak 15letí žáci v ČR mají podprůměrné výsledky ve čtenářských dovednostech (PISA 2009) a úroveň ve čtení, matematice a přírodovědných předmětech od roku 2000 klesá. Mezi školami je velký rozdíl v úrovni čtenářských dovedností žáků v závislosti na jejich socioekonomickém složení. Navíc VŠ vzdělání dosahuje méně studentů, než je průměr OECD.

**Instituce:** Více než polovina českých škol s povinnou školní docházkou je malé velikosti. Školy mají vysoký stupeň autonomie při plnění rámcového vzdělávacího programu. Ředitelé dostávají vstupní manažerský školicí program, zodpovídají za administrativní a pedagogické záležitosti, včetně toho, že určují a organizují školení učitelů a navrhují příplatky k platu. Podmínky pro učitele se zlepšují, platy se zvyšují a rozšiřuje se počáteční příprava učitelů. Průměrná mzda učitele je však stále na polovině toho, co si vydělá vysokoškolsky vzdělaný jedinec. To pravděpodobně snižuje přitažlivost učitelství a je překážkou v náborech učitelů. Školy jsou hodnoceny dobře strukturovanými, o poznatky se opírajícími externími inspekcemi.

**Řízení a financování:** Vláda nastavuje priority a určuje národní programy a reformy za podmínek státního řízení a decentralizovaného přístupu. Náklady na vzdělávání jsou nižší, než je průměr OECD, a to navzdory zvýšeným investicím do vysokoškolského vzdělávání. Finanční krize financování vzdělávání postihla, zvláště nepedagogické zaměstnance v malých školách.

### Klíčová témata

ČR čelí výzvě celkově zlepšit výsledky žáků a snížit podíl podprůměrných výsledků. Téměř každý čtvrtý žák byl v PISA 2009 podprůměrný a nedosáhl úrovně, která je považována za nutnou pro účinné zapojení do společnosti. Nerovnostní praktiky na systémové úrovni, jako je časný výběr a zařazování žáků do speciálních škol, mohou stát v cestě rovnosti a kvalitě. Pokrok je také brzděn nedostatkem systémové podpory pro zajištění kapacit učitelů a ředitelů, nezbytných pro naplňování různých potřeb žáků a pro větší inkluzi ve vzdělávání, a nedostatečně jasným vedením škol.

### Současné politické reakce

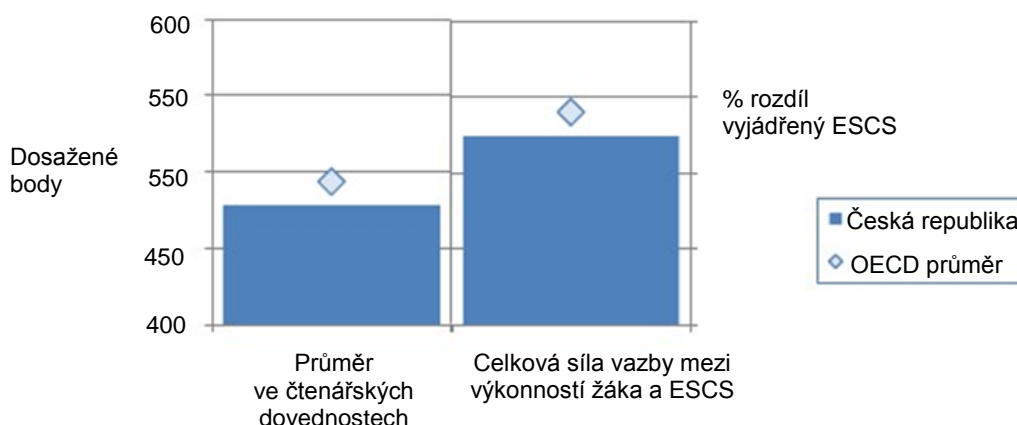
Jednotlivé kroky při zavádění nedávných reforem popisuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy (2011–2015), který je zaměřen na zlepšení kvality a účinnosti vzdělávacího systému. Obsahuje cíle v širokém spektru oblastí, včetně předškolního vzdělávání, odborného vzdělávání a hodnocení.

Byl vytvořen Národní ústav vzdělávání, jehož úkolem je poskytovat školám podporu a vedení. Vybrané politické iniciativy se zaměřují na podporu větší inkluze ve vzdělávání, uspokojení rozdílných potřeb žáků, zlepšení podmínek učitelství a lepší sladění profesního vzdělávání s potřebami trhu práce.



ČR dosáhla podprůměrných výsledků v hodnocení PISA 2009 (průměr 478 v porovnání s průměrem OECD 492). Vliv socioekonomického postavení na dosažené výsledky (12 %) byl nižší než průměr OECD (14 %), jak ukazuje obr. 1.

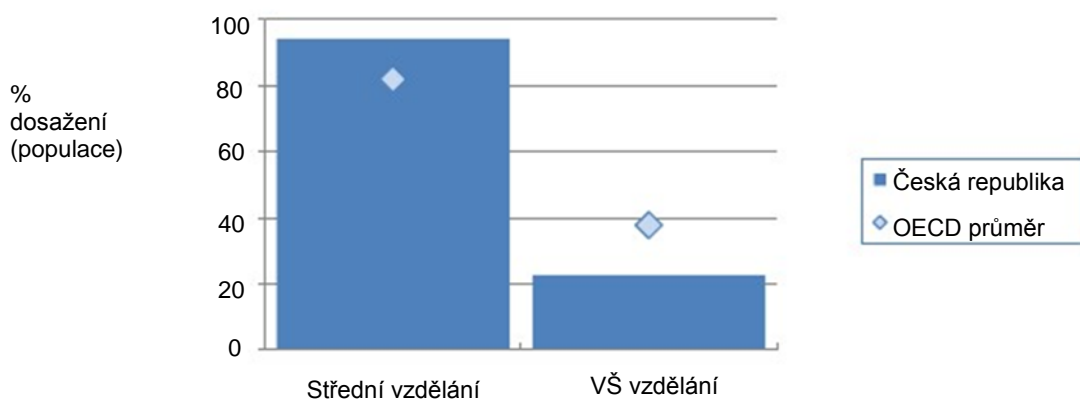
**Obr. 1 Výsledky žáků ve čtenářských dovednostech a vztah mezi výsledky žáků a ekonomickým, sociálním a kulturním postavením (ESCS) u patnáctiletých, PISA 2009**



Zdroj: OECD (2010), PISA 2009 Results: What Students Know and Can Do: Student Performance in Reading, Mathematics and Science (Volume I), OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091450-en>

Procento žáků, kteří dosáhli středního vzdělání v ČR, je vyšší než průměr OECD, zatímco VŠ vzdělání dosáhlo menší procento studentů, než je průměr OECD (viz obr. 2). Devadesát čtyři procent 25–34letých dosáhlo středního vzdělání (v porovnání s průměrem OECD 82 %) a 23 % dosáhlo VŠ vzdělání (v porovnání s průměrem OECD 38 %).

**Obr. 2 Dosažení středního a VŠ vzdělání mezi 25–34letými, 2010**



Zdroj: Education at a Glance 2012, OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>



## ROVNOST S KVALITOU: ZVÝŠENÍ NÍZKÉ VÝKONNOSTI

**Ukazatelé rovnosti** dokazují, že školy v ČR jsou ovlivňovány tím, jaké socioekonomické zázemí mají její žáci. Celkem 23 % žáků bylo pod výkonnostní úrovní 2 ve čtenářské gramotnosti PISA (v porovnání s průměrem OECD 18 %), viz obr. 3. Toto procento se od roku 2000, kdy činilo 17,5 %, výrazně zvýšilo. Dívky vykazují lepší výkonnost než chlapci. Dívky dosáhly 48 bodů, tedy více než je průměr OECD (39 bodů). V ČR je dopad socioekonomického zázemí na dosažené vzdělávací výsledky jednotlivce ve věku 15 let pod průměrem OECD, přičemž rozdíly ve čtenářských dovednostech mezi školami jsou vyhraněnější, než je průměr OECD, a z velké části jsou způsobeny socioekonomickým zázemím žáků.

Je vyvíjeno úsilí učinit **předškolní vzdělávání** přístupnějším všem. Závěrečný rok předškolního vzdělávání je bezplatný pro všechny děti, vzdělávání je povinné do 15 let. Plynulý přechod mezi předškolním a povinným vzděláváním se stal běžným. Dostupnost kvalitního předškolního vzdělávání a předškolní péče může zvýšit výkonnost žáka a zmírnit sociální nerovnosti, avšak v ČR je překážkou nedostatek míst. Procento zapsaných dětí do mateřských škol ve věku 4 let (85 %) je nad průměrem OECD (79 %) a počet zapsaných žáků ve věku 3–5 let se zvýšil na 98,1 %, což odpovídá průměru OECD 98,9 %.

**Opatření na úrovni vzdělávacího systému**, jako je výběr školy, rozdělování žáků podle prospěchu a časná volba vzdělávací dráhy žáků, mohou stát v cestě rovnosti ve vzdělávacím systému ČR. Většina českých rodičů s nízkým socioekonomickým postavením posílá své děti do místních škol, zatímco jen malé procento rodičů s vyšším socioekonomickým postavením volí stejnou cestu. Výběr školy může dále zvýšit nerovnosti, pokud nezafungují mechanismy, které negativní účinky zmírní. Čeští žáci, kteří mají ve škole problémy, jsou často přeřazeni do speciálních škol s redukovánými kurikuly. Rozdělování žáků se děje na základě učebních předpokladů. Toto předčasné dělení může negativně ovlivnit jejich vzdělávací výsledky, jestliže vzdělávací směry neposkytují vysoké kurikulární standardy a průchodnost mezi jednotlivými směry. Předčasné rozdělování se děje ve věku 11 let (průměr OECD je 14 let) a diferenciací vzdělávacích směrů se prohloubila. Výzkumné práce ukazují silnou vazbu mezi zvolenými vzdělávacími směry a socioekonomickým zázemím. Ve věku 11 let vstupuje 11 % žakovské populace na gymnázia, přičemž většina z nich má vysoké socioekonomické zázemí.

Školy čelí problémům, snaží-li se podporovat **znevýhodněné žáky** a vycházet vstříc jejich potřebám. ČŠI a výzkumy o Romech zjistily, že romské děti mají nižší účast na vzdělávání, přestože mají zajištěný přístup zákonem, a že děti ze znevýhodněného socioekonomického prostředí (nízká socioekonomická úroveň a romští žáci) častěji propadají a předčasně ukončují vzdělávání.

**Výzva: Odstranění politických strategií na systémové úrovni, které stojí v cestě rovnosti a kvalitě – nepodporovat výběr, časné vytipování žáků a rozřazení do určitých škol.**

Jako součást operačního programu [Vzdělávání pro konkurenceschopnost](#) (2007–2013) jsou rozvíjena školní poradenská centra, jejichž úkolem je posílení podpory žáků v povinném vzdělávání a pomoc při rozhodování o další vzdělávací dráze (viz sekce financování, str. 6).

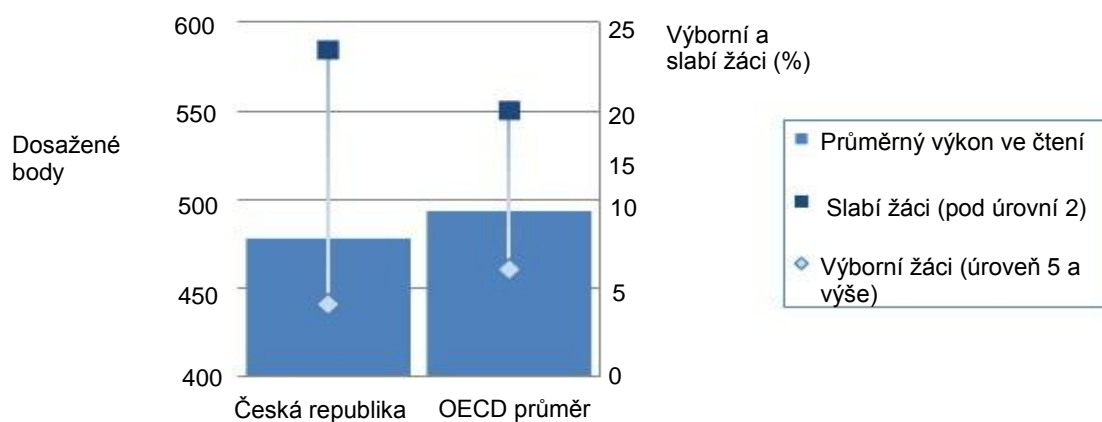
*Národní akční plán inkluzivního vzdělávání* (2010) je zaměřen na podporu inkluzivního vzdělávání na všech úrovních českého vzdělávacího systému. Bylo ustanoveno 8 pracovních skupin pro implementaci různých úkolů.

*Podpůrná centra pro inkluzivní vzdělávání* (2009–2010) je následný program k programu z roku 2006. Byla zavedena pro hodnocení podmínek inkluzivního vzdělávání v povinném vzdělávání a pro poskytování podpory školám, aby lépe řešily individuální učení.





**Obr. 3 Průměrné dosažené výsledky ve čtenářských dovednostech a procento 15letých žáků s výbornými nebo nízkými výsledky, PISA 2009**



Zdroj: OECD (2010), PISA 2009 Results: What Students Know and Can Do: Student Performance in Reading, Mathematics and Science (Volume I), OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091450-en>



## PŘÍPRAVA ŽÁKŮ NA BUDOUCNOST: VYSOKÝ POČET ZAPSANÝCH A VYSOKÁ ÚROVEŇ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ V ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ

**Vyhledky na pracovním trhu** mohou hrát důležitou roli v rozhodování o vzdělávací dráze mladých lidí. V kontextu ekonomické krize (2008–2010) vzrostlo procento 15–29letých mimo vzdělávání a mimo práci na 13,2 %, ale zůstalo pod průměrem OECD 15,8 % (viz obr. 4). Míra nezaměstnanosti v roce 2010 byla zvláště vysoká pro lidi bez středoškolského vzdělání (22,7 % ve srovnání s průměrem OECD 12,5 %), přičemž u lidí se středoškolským vzděláním je nižší (6,2 % v porovnání s průměrem OECD 7,6 %), nejnižší je u vysokoškolsky vzdělaných (2,5 % v porovnání s průměrem OECD 4,7 %).

Česká republika má jedno z nejvyšších procentuálních zastoupení lidí se středním vzděláním (94 % v porovnání s průměrem OECD 82 %), přičemž většina žáků dokončí odborné vzdělávání a výcvik (viz obr. 2). Učitelé pracující na částečný úvazek jako výchovní poradci nabízejí žákům informace o výběru vzdělávací dráhy a o dalším studiu. Širší pojetí kariérního poradenství vycházející z kurikula může lépe uspokojit potřeby žáků a napomoci jim rozvinout dovednosti samostatného jednání. Znevýhodnění žáci, např. Romové, mají problém této úrovně dosáhnout a cílené iniciativy by jim mohly prospět.

**Odborné vzdělávání (VET)** usnadňuje vstup na pracovní trh pomocí programů založených na škole a praxi. Tři ze čtyř středoškolských studentů jsou zapsáni v odborných školách (VET), což je jedna z nejvyšších hodnot v OECD. Tyto programy zahrnují učňovské obory a také technické maturitní obory. Míra zaměstnanosti absolventů odborného vzdělávání (75 %) byla v roce 2010 vyšší než u absolventů obecně středoškolsky vzdělaných (68 %). Výzkumy zjistily, že žáci, kteří si zvolili učňovskou dráhu, se necítí dobře připraveni na potřeby pracovního trhu. Učňovské obory (2–3leté, pozn. překl.) obsahují 30 % všeobecného vzdělávání, zatímco střední odborné vzdělávání (4leté) 60 %. Podle vládních zdrojů jsou předčasné odchody v učňovských oborech značné a vláda se obává, že profese dříve pokryté učňovskými obory nebudou mít v budoucnosti dostatek vyučených pracovníků. Posílit tento vzdělávací směr má zlepšení kvality výuky, důraz na důležitost vybraných oborů a kvalita a dostupnost výcvikových pracovišť.

Míra dosaženého **VŠ vzdělání** je nižší než průměr OECD (23 % ve srovnání s průměrem OECD 38 %). V roce 2010 byly výtělky 25–34letých vysokoškoláků statisticky o 53 % vyšší než u absolventů středních a vyšších odborných škol (průměr OECD je 40 %). Od roku 1995 se zvýšil počet absolventů VŠ ze 13 % na 38 % (typ A, teoretické programy), průměr OECD je 39 %. Rozšiřování terciárního vzdělávání znamená, stejně jako i v jiných zemích dostatečně širokou nabídku pro uspokojení jak poptávky pracovního trhu, tak zájmu studentů. Pro další zvyšování kvality českého VŠ vzdělávání jsou zde otevřené možnosti: zapojit klíčové aktéry, kteří hrají roli na trhu práce, a zavést finanční podporu studentů.

### Výzva: Zajištění dovedností rozvíjených v průběhu odborného vzdělávání a studii na VŠ tak, aby naplňovaly potřeby studentů i pracovního trhu.

#### Současné strategie a praxe

[Strategie celoživotního učení v ČR](#) (2007) je zaměřena na zlepšení shody mezi dovednostmi a pracovním trhem.

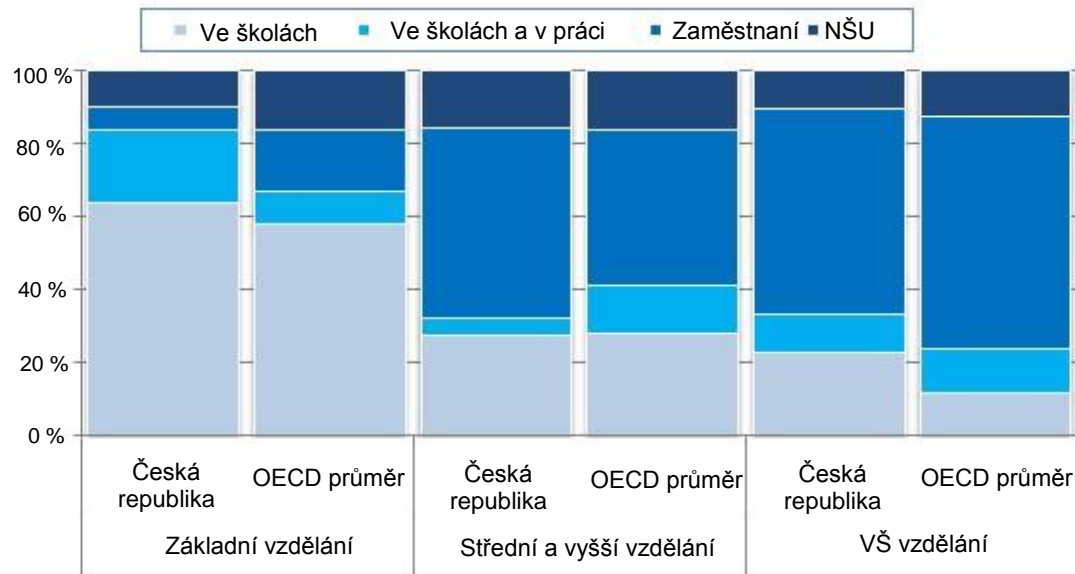
ČR ustanovila [dlouhodobé vzdělávací záměry](#), které jsou založeny na strategii Evropa 2020, a jejichž cílem je snížit míru předčasných odchodů maximálně na 5,5 % a zvýšit procento vysokoškolsky vzdělaných 30letých až 34letých na 32 %.

Reformy terciárního vzdělávání jsou diskutovány v materiálu [Strategický záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011–2015](#) s cílem zlepšit kvalitu, relevanci, otevřenost a efektivitu financování.





Obr. 4 Procento 15–29letých ve vzdělávání a mimo vzdělávání, podle dosaženého vzdělání a pracovního zařazení, 2010



NŠU: Nezaměstnaný, bez vzdělávání, bez výcviku

Zdroj: OECD (2012), Education at a Glance 2012: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>



## ZLEPŠOVÁNÍ ŠKOL: MNOHO MALÝCH ŠKOL, AUTONOMNÍ ŘEDITELÉ, TRADIČNÍ UČITELÉ

Klíčem ke zlepšení dosahovaných výsledků ve 4 125 ZŠ a 1 433 SŠ v ČR (údaje ze školního roku 2009/2010) je vytvoření podmínek pro úspěšnou práci ředitelů a učitelů. Pro ČR je specifické to, že zde existuje velké procento malých škol (54 % s méně než 150 žáky), mnoho z nich je umístěných v malých městech a obcích. Podle PISA 2009 udávali žáci negativní postoje ve vztahu k učitelům a ke vzdělávacímu **prostředí** ve třídách (viz obr. 5).

**Ředitelé škol** mají vysoký stupeň autonomie, která zahrnuje také implementaci ŠVP založených na rámcových vzdělávacích programech, správu financí, najímání, školení a propouštění učitelů, vztahy s obcí. Ředitelé škol mají k vedení a řízení školy pozitivní vztah. Po jejich jmenování do funkce se vyžaduje, aby během prvních dvou let ve funkci absolvovali kurs školského managementu. Ředitelé mohou pro zkvalitnění výsledků využívat podporu z dalšího vzdělávání, které se zaměřuje na specifické oblasti zodpovědnosti vedoucího pracovníka, na výsledky žáků a diversitu ve školách.

Získání nových **učitelů** a zajištění pobídkových odměn k jejich udržení je rovněž jedním z klíčových úkolů. Čeští učitelé jsou starší než průměr OECD z roku 2010 – 70 % z nich je starší 40 let. Procento nekvalifikovaných učitelů v základním a středním vzdělávání pokleslo, ale zvýšilo se v mateřských školách. Vstupní vzdělávání (úroveň 5A ISCED) se odehrává v různých institucích, v ministerstvem akreditovaných studijních programech. Profesionální rozvoj je určován řediteli škol a spíše vychází ze zájmů učitelů, potřeb školy a možností rozpočtu než z hodnocení učitele a posouzení jeho potřeb dalšího rozvoje. Navíc, přestože platy učitelů od roku 2000 vzrostly a existují i příplatky stanovené řediteli škol, platy učitelů základních a středních škol činily 53 % platu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců na plný úvazek ve věku 25–64 let. Nízké platy ve srovnání s průměrem OECD zřejmě brání náboru a snižují přitažlivost učitelé profese.

**Výzva: Posílením kvality škol přispět ke zvýšení úrovně výsledků žáků. Zaměřit se na pedagogické vedení a přitažlivost učitelé profese.**

### Současné strategie a praxe

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy (2011–2015) stanovuje jako jednu ze svých priorit podporu učitelů a pedagogických pracovníků:

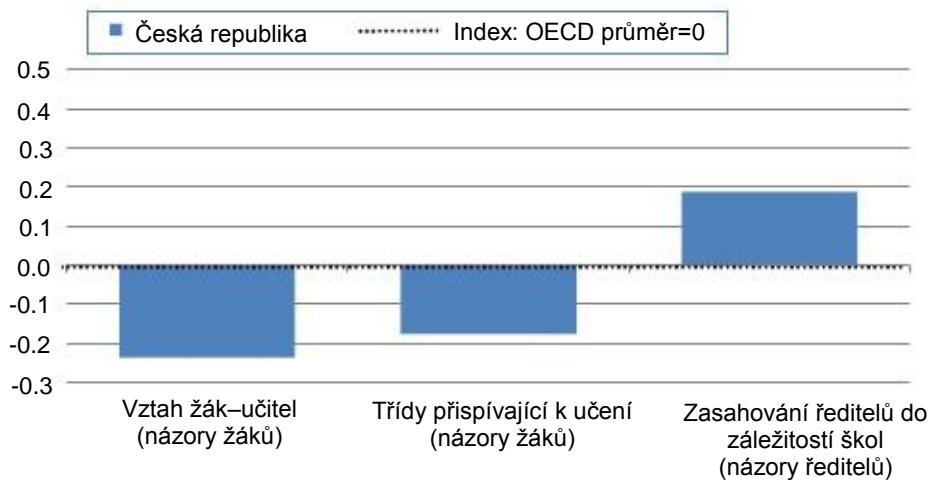
- zvýšení platů mladých kvalifikovaných učitelů,
- zavedení nového kariérního systému pro učitele založeného na čtyřech stupních: 1) začínající učitel, 2) učitel, 3) učitel s první atestací (přiznání kompetence vyšší úrovně) a 4) učitel s druhou atestací (postup po těchto kariérních stupních závisí na počtu hodin profesního rozvoje a na ověření učitelé kompetencí ředitelem).

Projekt Metodika (2006–2011) vyústil ve vytvoření databázového systému teoretické a praktické podpory učitelů.

Došlo k novelizaci školského zákona (2012), která upravuje jmenování a odvolávání ředitelů škol a zavedla 6leté období ve výkonu funkce.



Obr. 5 Učební prostředí, PISA 2009



Zdroj: OECD (2010), PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV), OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091559-en>



## EVALUACE A HODNOCENÍ ZA ÚČELEM ZLEPŠENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ. ZAČLENĚNÍ SAMOSTATNÝCH SLOŽEK DO MÍSTNÍHO KONTEXTU

MŠMT a jím řízené dvě organizace s celorepublikovou působností jsou zodpovědné za **monitoring vzdělávacího systému**: ČŠI má odpovědnost za externí evaluaci na všech vzdělávacích úrovních (mimo VŠ, pozn. překl.), Centrum pro zjišťování výsledků ve vzdělávání má odpovědnost za externí testování žáků. Kraje, obce a školy mají vlastní odpovědnost v hodnocení (viz obr. 6).

**Hodnocení systému** poskytuje pohled na vzdělávací systém a informuje tvůrce politického rozvoje, využívá se přitom rámec vzdělávacích ukazatelů, tematické zprávy a mezinárodní hodnocení žáků. Národní vláda a každá krajská správa připravují samostatné hodnotící zprávy. Zpráva o stavu rozvoje vzdělávacího systému je založena na ukazatelích pokroku dlouhodobých politických záměrů (viz Spotlight 1). Širší komplexní systém hodnocení, který zdůrazňuje učební cíle žáků, jasnější národní vzdělávací cíle a zlepšení systémových údajů (jako je výkonnost žáků a informace o jejich zázemí), může posílit monitoring vzdělávacích záměrů nebo politik pro lepší informovanost rozhodovacích orgánů.

**Školy** jsou hodnoceny prostřednictvím dobře strukturovaných inspekcí, které provádí ČŠI. Školy posouzené jako slabší jsou vyzvány kraji, obcemi a později ČŠI k vytvoření plánu na zlepšení a odstranění nedostatků. Rovněž je požadováno, aby školy prováděly autoevaluaci, ale její kvalita se různí napříč jednotlivými školami a potenciál autoevaluace stále není plně využit. Důraz na zlepšování žáků a škol spolu se sladěním obou forem evaluace může proces hodnocení škol posílit.

Formální celostátní **systém hodnocení učitele neexistuje, proto celá** zodpovědnost za hodnocení učitele a uznání jeho důležitosti leží na řediteli. Proces přijímání učitelů, hospitace ve třídách a pohovory u ředitele jsou obecné nástroje pro vývoj profesních plánů a pro stanovení kariérního postupu a platového zařazení. V roce 2009 a 2010 byla v rámci diskuse mezi MŠMT a učiteli zahájena příprava učitelského standardu a podpora učitelské profese.

**Hodnocení žáků** se liší napříč školami i třídami a je považováno za zodpovědnost učitele. Žáci jsou jednak externě testováni, jednak jsou průběžně formativně hodnoceni (ústní hodnocení nebo školní písemné testy). Ve středním vzdělávání jsou povinné závěrečné zkoušky. Hodnocení žáka je spíše zaměřeno na sumativní výsledky, ale může se zlepšit tím, že se žákům umožní aktivnější zapojení do výuky a učitelům se nabídnou možnosti takového hodnocení, kterým budou poskytovat individuální podporu. Standardizované zkoušky jsou v procesu zavádění a jsou důkazem trvalého zaměření na výsledky žáků.

**Výzva: Vytvoření srozumitelného a vnitřně soudržného rámce s jasnými, širokými cíli pro vzdělávací systém, žáky a učitele s cílem podpořit zlepšování škol a žáků.**

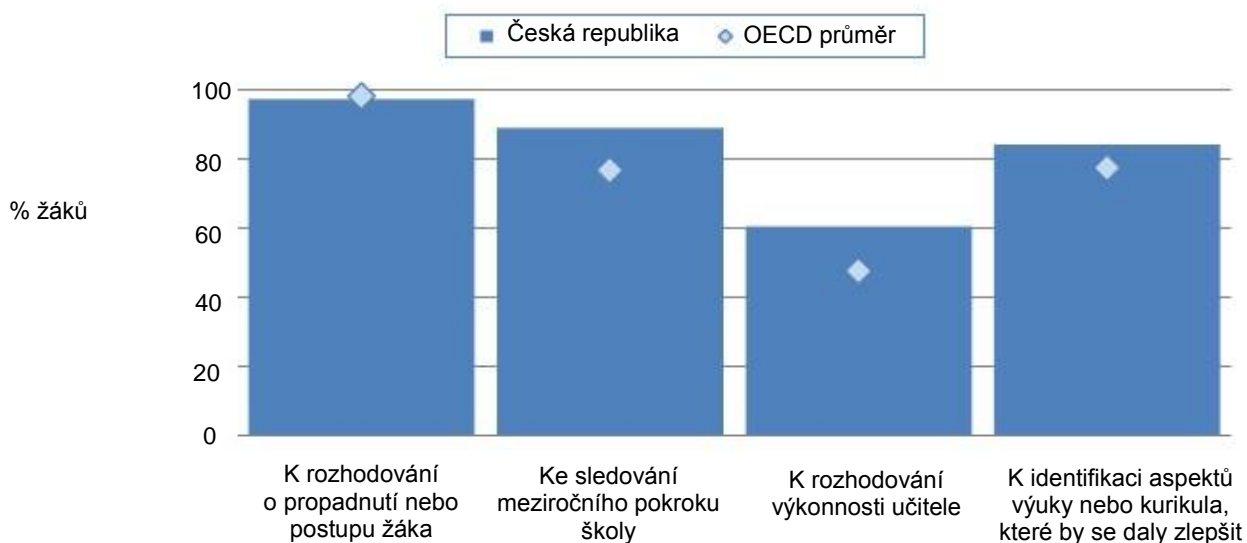
### Současné strategie a praxe

*Maturitní zkoušky (2011)* mají společnou celostátní standardizovanou část. Národní standardizované testy pro všechny žáky 5. a 9. ročníků se zavádí.

*Národní soustava povolání a Národní soustava kvalifikací (NSK) (2011)* jsou vyvíjeny v souladu s Evropským kvalifikačním rámcem, aby se dosáhlo lepšího souladu profesních požadavků s požadavky na kvalifikaci podle NSK v reakci na měnící se kvalifikační požadavky trhu práce.



Obr. 6 Procento žáků ve školách, kde ředitel uvedl, že hodnocení 15letých žáků bylo využito, PISA 2009



Zdroj: OECD (2010), PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV), OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091559-en>



## ŘÍZENÍ: STÁTNÍ POLITIKA A AUTONOMNÍ ROZHODOVÁNÍ NA MÍSTNÍ A ŠKOLNÍ ÚROVNI

MŠMT stanovuje **státní vzdělávací politiku** a dlouhodobé politické cíle, podle kterých se systém řídí na všech vzdělávacích úrovních (viz Spotlight 1). Vzdělávací politiku spoluvytváří následující orgány:

- ČŠI sleduje a analyzuje vzdělávací systém a jeho kvalitu, mimo vysokoškolské instituce.
- Národní ústav pro vzdělávání (NÚV), založený v roce 2011, zodpovídá za průběžné sledování informací o vzdělávání od mateřských škol po střední školy, včetně odborných a technických oborů a pedagogicko-psychologického poradenství. Zodpovídá rovněž za tvorbu rámcových vzdělávacích programů a pomáhá se zaváděním školních vzdělávacích programů.
- Národní institut dalšího vzdělávání se zaměřuje na školení učitelů vykonávajících svou profesi.
- Centrum vysokoškolských studií rozvíjí politiku a strategii vysokoškolského vzdělávání.
- Další ministerstva jako MPSV spolupracují s MŠMT v otázkách trhu práce a odborného nebo učitelského poradenství.
- Konzultace s poradními orgány (např. školské odbory a zaměstnanecké odbory) jsou vyžadovány k určitým akcím, jako je dojednávání národního vzdělávacího programu nebo rámců vzdělávacích programů, ale rovněž i dlouhodobých záměrů vzdělávací politiky na státní a regionální úrovni.

**Obce** odpovídají za organizaci předškolního a základního vzdělávání (věk 6–15). Školy mohou být zřízeny ministerstvem, kraji, obcemi, náboženskými společnostmi nebo církvemi a dalšími právníckými osobami. Čtrnáct krajských samospráv řídí vzdělávání a stanovuje jeho cíle v daném kraji na středních a vyšších odborných školách.

Od roku 2003 **mají školy autonomii** pro vlastní rozhodování: 68 % rozhodnutí je učiněno na úrovni školy, zatímco 28 % je přijato na místní nebo krajské úrovni a 4 % na centrální úrovni (viz obr. 7). Klíčovou zodpovědnost nesou ředitelé škol a povinně musí být zřízeny školské rady, které umožňují účast rodičů, žáků, pedagogických pracovníků a veřejnosti na řízení školy. VŠ instituce jsou autonomní, akreditované akreditační komisí a reprezentované na národní úrovni Radou vysokých škol a Českou konferencí rektorů.

### Výzva: Zajištění souladu a využití schopností různých aktérů na místní a školní úrovni.

#### Současné strategie a praxe

*Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy (2011–15)* představuje širokou škálu oblastí se zřetelem na zlepšení kvality a efektivity českého vzdělávacího systému (viz Spotlight 1).

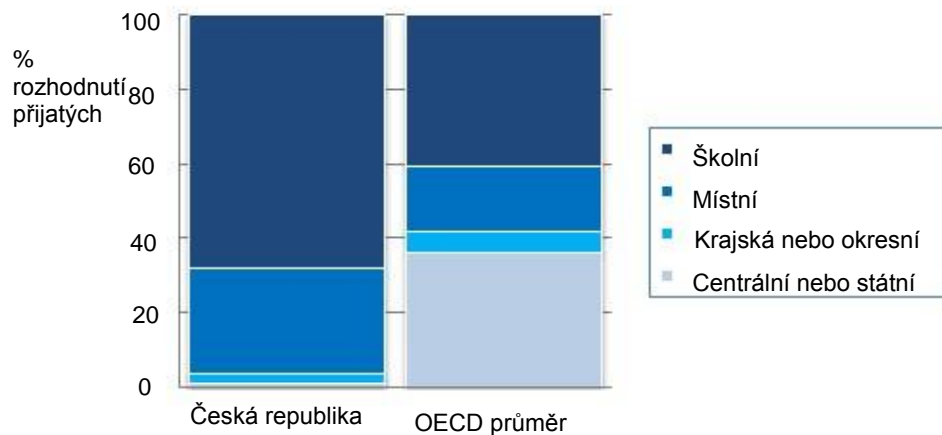
[Dlouhodobý záměr vysokoškolské vzdělávání](#) je zaměřen na zlepšování kvality vysokých škol, diversifikaci systému a na zavedení nových pravidel financování.

*Národní ústav vzdělávání (NÚV)* byl založen (2011), aby vytvořil rámcové vzdělávací programy a podporoval školy při jejich zavádění.





Obr. 7 Úrovně a podíl rozhodnutí o vzdělávání na 2. stupni veřejných ZŠ, 2010



Zdroj: OECD (2012), Education at a Glance 2012: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>

### Spotlight 1 Stanovení střednědobých politických priorit pro řízení rozvoje

MŠMT rozvíjí dlouhodobé cíle ve vzdělávání. V roce 2011 schválila vláda ČR nové cíle dlouhodobé strategie pro vzdělávací systém na období 2011–15. Kraje je využívají jako rámec pro vlastní politické záměry.

[Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy](#) je prioritní dokument, který se zabývá zlepšováním kvality a účinnosti vzdělávacího systému a jeho mezinárodní konkurenceschopností. Zahrnuje mimo jiné tyto oblasti:

- předškolní vzdělávání
- stanovení standardizovaného hodnocení žáků 5. a 9. ročníků (viz příloha A)
- stanovení monitoringu kvality středního vzdělávání
- optimalizace sítě středních a vyšších odborných škol
- podpora kvalitního zajištění odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli
- zlepšení vyššího odborného vzdělávání
- vytvoření samostatného systému odměňování učitelů, profesního kariérního řádu a nového systému DVPP
- reforma financování regionálního školství
- snížení byrokracie ve školském systému
- podpora dalšího vzdělávání dospělých – zvláště vytvoření národního systému kvalifikací a jeho sladění s Evropským kvalifikačním rámcem



## FINANCOVÁNÍ: ROZPOČTOVÉ ŠKRTY OMEZUJÍ FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ A VEDENÍ ŠKOL

ČR zvýšila **investice do vzdělávání**, ale stále zůstává pod průměrem OECD. Náklady na vzdělávací instituce všech úrovní tvoří 4,8 % HDP, průměr OECD je 6,2 % (viz obr. 8). Stejně jako ve většině zemí OECD pochází velká část výdajů na vzdělávací instituce z veřejných zdrojů (88 %, průměr OECD je 84 %) a podíl soukromých zdrojů je 12 % (průměr OECD 16 %). Od roku 2000 se zvýšily veřejné výdaje na všech úrovních vzdělávání více, než je průměr OECD: veřejné investice vzrostly o 58 % (v porovnání s průměrem OECD 33 %), zatímco soukromé investice vzrostly o 94 % (v porovnání s průměrem OECD 86 %). Zjištění OECD poukazují na to, že zvýšené soukromé financování nemusí vždy nahrazovat veřejné financování.

Výdaje na vzdělávání vzrostly ve středním odborném a terciárním vzdělávání, protože rovněž vzrostly počty přijatých na tyto školy. **Roční náklady na žáka** od primárního po terciární vzdělávání (6 216 USD) jsou pod průměrem OECD z roku 2009 (9 252 USD) a prostředky jsou hlavně přidělovány středním odborným školám a vysokým školám. Mezi roky 2005 a 2009 náklady na žáka na základních, středních a vyšších odborných školách vzrostly o 23 %, zatímco počet přijatých klesl. Ve stejném období vzrostl počet přijatých na VŠ o 77 % a náklady o 11 %.

MŠMT stanovuje **rozpočet pro vzdělávací instituce**, kraje a obce mohou přidat další prostředky podle svých možností a priorit. Státní prostředky na výdaje škol, jako jsou platy a učební pomůcky, jsou přidělovány krajům a obcím podle počtu žáků. Kraje a obce přerozdělují tyto prostředky školám a ředitelé škol jsou zodpovědní za jejich finanční správu. Školy dostávají další finanční prostředky pro žáky se SVP podle jejich počtu. Školy mohou požádat o granty pro socioekonomicky znevýhodněné žáky nebo o další prostředky na speciální vybavení nebo zaměstnance. Veřejné vysoké školy dostávají prostředky přímo od ministerstva ve formě dotací na vzdělávání a výzkum.

**Soukromé školy** mohou obdržet státní dotace na učitele a běžné výdaje, a to mateřské a základní školy až 100 %, školy střední až 90 %. ČŠI poukazuje na to, že podíl škol financovaných z veřejných prostředků v poslední době klesá, přičemž počet soukromě financovaných škol a gymnázií vzrůstá. Církevní školy jsou plně podporovány ze státních prostředků. Existuje jen málo soukromých středních odborných škol.

**Rozpočtové škrty** vyvíjejí tlak na zajištění podmínek kvalitního vzdělávání všech žáků. Státní restrikce financí snížily objem přidělených prostředků pro nepedagogické pracovníky o 9,5 %, především v předškolním vzdělávání. Předškolní vzdělávání rovněž čelí nedostatku míst pro děti, který je způsoben nárůstem populace. Vedení škol, zvláště těch malých, se muselo vyrovnávat s obtížemi, když platy PP vzrostly, zatímco platy nepedagogických pracovníků byly sníženy.

**Výzva: Optimalizace zdrojů, zajištění financování škol podle potřeb žáků a minimalizace dopadu rozpočtových škrtnů na vzdělávání.**

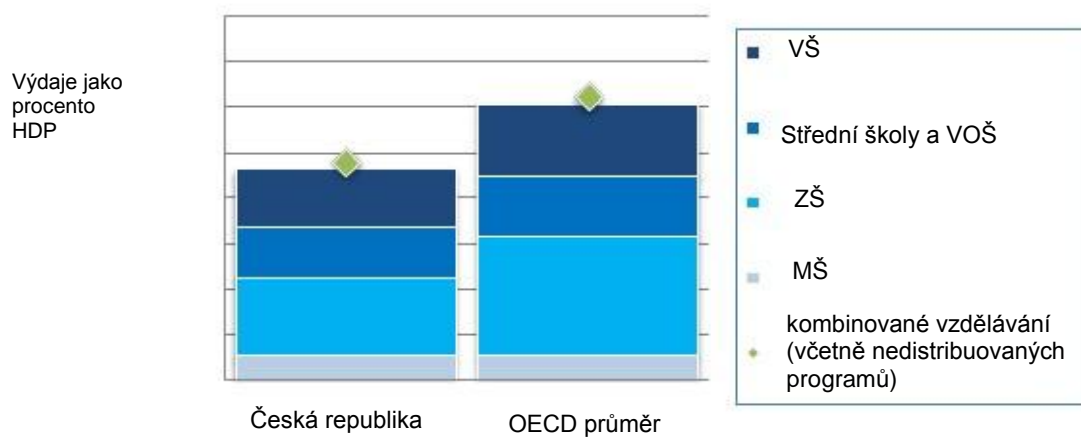
### Současné strategie a praxe

*Novela školského zákona z roku 2011 navrhuje změny financování škol a školských zařízení, včetně přidání proměnného koeficientu pro výpočet přidělovaných prostředků školám na jejich zaměstnance, který rozlišuje pedagogické a nepedagogické pracovníky a typy škol. Rovněž byla navržena *Finanční podpora mateřských škol*, aby se odstranily překážky při jejich zřízení.*

Cílem OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* (2007–2013) je napomoci všem školám zlepšit podmínky vzdělávání. Rozděluje programové prostředky na základě žádostí o projekt, přičemž většina z nich podporuje využití IT. Rovněž se zaměřuje na další vzdělávání učitelů a ostatních PP. Tento OP v současné době představuje 7,8 % celkového rozpočtu MŠMT krytého ESF.



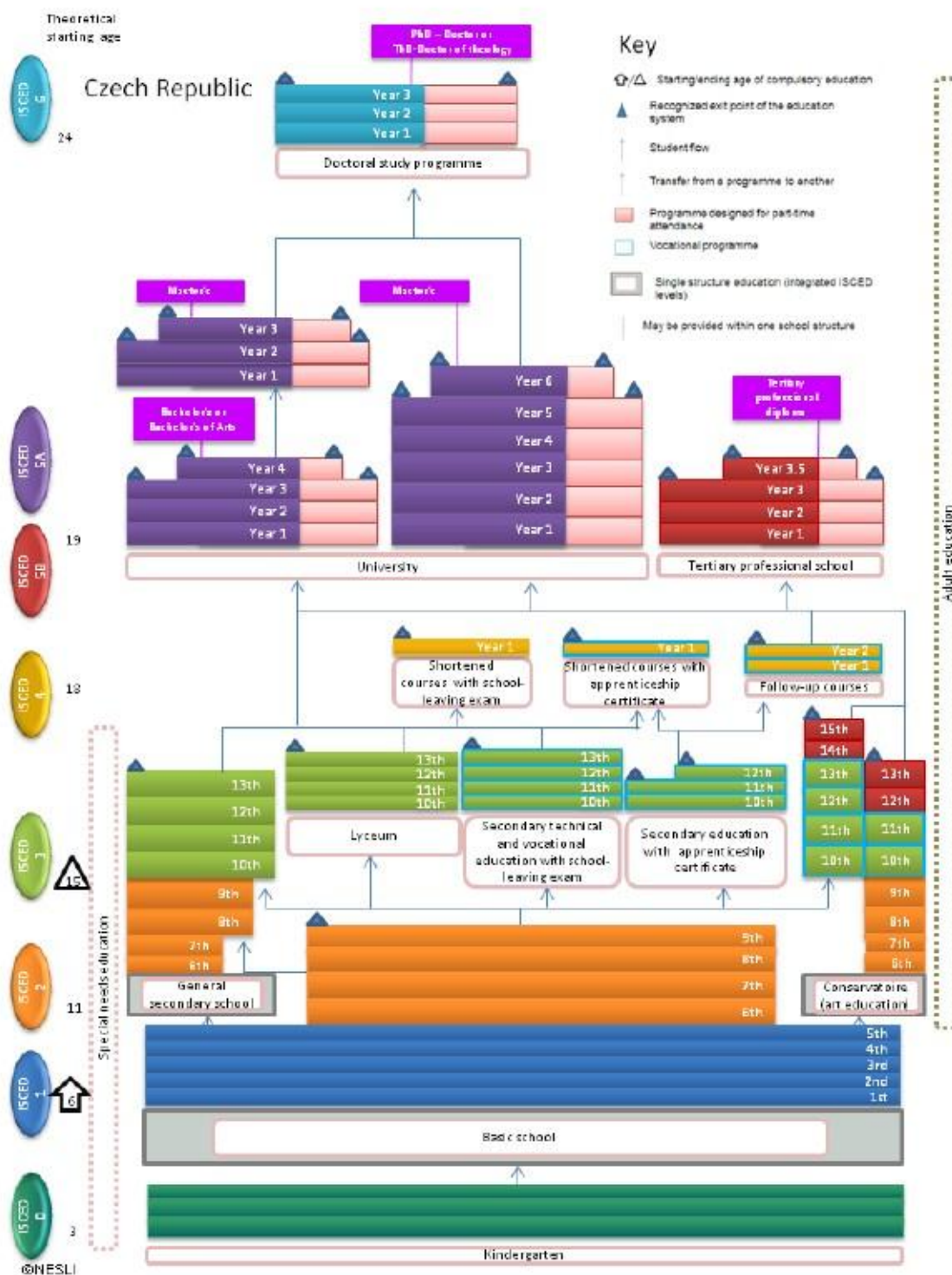
Obr. 8 Výdaje na vzdělávací instituce jako procento HDP, podle vzdělávací úrovně, 2009



Zdroj: OECD (2012), Education at a Glance 2012: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>



PŘÍLOHA A: STRUKTURA VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU V ČR





**PŘÍLOHA B: STATISTIKA**

#	Seznam klíčových ukazatelů	Česká republika	Průměr nebo součet	Min	Max
<b>Informace o zázemí</b>					
<i>Politický kontext</i>					
1	Veřejné výdaje jako procento HDP, 2009 (EAG 2012)	4,4 %	5,8 %	3,8 %	8,7 %
<i>Ekonomika</i>					
2	HDP na hlavu, 2009, v ekvivalentu USD převedených pomocí PPPs (EAG2012)	25,614		14,397	82,972
3	Růst HDP 2011 (OECD národní účty)	1,9 %	1,8 %	- 7,1 %	8,5 %
<i>Společnost</i>					
4	Hustota obyvatelstva, ob./km <sup>2</sup> , 2010 (statistiky OECD)	136,2	138	2,9	492
5	Lidé mladší než 15 let, 2010 (statistika OPECD)	14,3 %	17,3 %	13 %	28,1 %
6	Populace přistěhovalců, 2009 (statistiky OECD)	6,4 %	14,1 %	0,8 %	36,9 %
<b>Vzdělávací výstupy</b>					
7	Průměr ve čtenářských dovednostech (PISA 2009)	478	493	425	539
8	Změna průměru čtenářské gramotnosti 2000–2009 (PISA 2009)	<b>-13</b>	1	-31	40
9	Změna průměru matematické gramotnosti 2003–2009 (PISA 2009)	<b>-24</b>	0	-24	33
10	Změna průměru přírodovědné gramotnosti 2006–2009 (PISA 2009)	<b>-12</b>	3	<b>-12</b>	30
11	Počet přijatých „předškoláků“ ve věku 3 a 4 let (EAG 2012)	72,5 %	71,9 %	10,3 %	100 %
12	Počet obyvatel bez středního vzdělání, 25–34letí, (EAG2012)	8 %	26 %	8 %	69 %
13	Populace dosáhnuvší alespoň středního vzdělání, 25–34letí, 2010 (EAG 2012)	94 %	82 %	42 %	98 %
14	Populace dosáhnuvší VŠ vzdělání, 25–34letí (EAG2012)	23 %	38 %	17 %	65 %
15	Populace dosáhnuvší maximálně středního anebo vyššího odborného vzdělání, 2010 (EAG 2012)	71,2 %	m	8 %	71,2 %
<b>Míra nezaměstnanosti, 25–64letí, 2010 (EAG 2012)</b>					
16	Bez středního vzdělání	22,7 %	12,5 %	3,1 %	40,8 %
	Se středním vzděláním a vyšším odborným vzděláním	6,2 %	7,6 %	2,2 %	18 %
	S terciárním vzděláním	2,5 %	4,7 %	1,6 %	10,4 %
<b>Žáci: Výstupy</b>					
17	Věk prvního výběru vzdělávací dráhy (PISA 2009)	11	14	10	16
<b>Výkonnostní úrovně na škále PISA ve čtení (PISA 2009)</b>					
18	žáci pod úrovní 2	23,1 %	18,8 %	5,8 %	40,1 %
	žáci na úrovni 5 a vyšší	5,1 %	7,6 %	0,4 %	15,7 %
<b>Rozdíly mezi školami a uvnitř škol ve čtenářské gramotnosti PISA 2009</b>					
19	Mezi školami	4,249	3,616	665	6,695
	Uvnitř škol	4,428	5,591	2,795	8,290





#	Seznam klíčových ukazatelů	Česká republika	Průměr nebo součet	Min	Max
20	Žáci uvádějí, že opakovali alespoň jeden ročník na ZŠ nebo SŠ (PISA 2009)	4 %	13 %	0 %	36,9 %
21	Rozdíly výkonnosti žáků způsobené žakovým socioekonomickým zázemím	12 %	14 %	6 %	26 %
22	Rozdíl ve čtenářské gramotnosti mezi místními a žáky-imigranty po zohlednění socioekonomického statusu (PISA 2009)	17	27	-17,0	85
23	Genderové rozdíly ve čtenářských dovednostech	-48	-39	-55	-22
<b>Opatření 2: příprava žáků na budoucnost</b>					
<b>Podíl žáků se středním vzděláním 2010, (EAG2012)</b>					
24	Všeobecné obory/programy	22 %	50 %	18 %	78 %
	Odborné obory/programy	57 %	46 %	3 %	94 %
25	Změna počtu žáků se středním vzděláním 1995–2010 (EAG 2012)	0,1 %	m	-1 %	4,7 %
<b>Počty poprvé promujících, 2010 (EAG 2012)</b>					
26	Terciární – typ A	38 %	39 %	20 %	60 %
	Terciární – typ B	5 %	10 %	0 %	26 %
	Terciární – typ A, průměrná míra ročního přírůstku 1995–2010	7,7 %	5 %	1 %	9 %
	Terciární – typ B, průměrná míra ročního přírůstku 1995–2010	-2,2 %	-1 %	-34 %	15 %
27	Mladá populace 15–29letých bez účasti ve vzdělávání, zaměstnání nebo výcviku, 2010 (EAG2012)	13,2 %	15,8 %	7,1 %	36,6 %
<b>Instituce: zlepšování škol</b>					
<b>Opatření 3: Zlepšování škol</b>					
28	Ukazatel vztahů učitel–žák podle odpovědí žáků (PISA 2009)	-0,24	0	-0,42	0,44
29	Ukazatel klimatu disciplíny podle odpovědí žáků (PISA 2009)	-0,18	0	-0,40	0,75
<b>Učitelé mladší než 40 let, 2010 (EAG2012)</b>					
30	První stupeň	25,9 %	42 %	17 %	61 %
	Druhý stupeň	31,7 %	39 %	0 %	58 %
	SŠ	22,9 %	34 %	8 %	47 %
<b>Počet hodin výuky za rok ve veřejných školách</b>					
31	První stupeň	862	782	502	1097
	Druhý stupeň	647	704	415	1087
	SŠ	617	658	377	1087
<b>Poměr učitelského platu k výdělku vysokoškoláka zaměstnaného na plný úvazek, 2010 (EAG 2012)</b>					
32	První stupeň	0,53	0,85	0,45	1,31
	Druhý stupeň	0,53	0,85	0,45	1,35
	SŠ	0,57	0,9	0,45	1,38
33	Změna ve výplatách učitelů mezi roky 2000 a 2010 na druhém stupni ZŠ (2000 = 100 %), EAG2012)	105 %	17 %	-9 %	105 %
34	Dopad hodnocení učitele a zpětné vazby na výuku, 2007/2008 (TALIS 2008)	Nezúčastnila se	33,9 %	10,9 %	69,1 %





#	Seznam klíčových ukazatelů	Česká republika	Průměr nebo součet	Min	Max
35	Učitelé, kteří se chtěli vzdělávat více než v předchozích 18 měsících, 2007/2008 (TALIS 2008)	ČR se nezúčastnila	55 %	31 %	85 %
36	Názory ředitelů škol na jejich zásahy do školních záležitostí, průměrný index, (PISA 2009)	0,19	-0,2	-1,29	1,3
<b>Opatření 4: Evaluace a hodnocení (testování) pro zlepšení výsledků žactva</b>					
<b>Účely hodnocení (testování)</b>					
37	Rozhodnout o žakově propadnutí či postupu	97,3 %	98 %	90 %	100
	Sledování pokroku školy	89,1 %	77 %	35 %	98 %
	Pro rozhodování o efektivitě učitele	60,4 %	47 %	8 %	85 %
	Identifikovat aspekty výuky nebo kurikula, které by se daly zlepšit	84,2 %	77 %	47 %	98 %
<b>Frekvence a zdroj hodnocení učitele a zpětné vazby, 2007/2008, (TALIS 2008)</b>					
38	Jednou týdně	Nezúčastnila se	35,8 %	13,8 %	65,6 %
	Alespoň jednou ročně	Nezúčastnila se	52,2 %	27,6 %	68,6 %
	Měsíčně nebo víckrát za měsíc	Nezúčastnila se	12 %	3,3 %	29,8 %
<b>Systémy: Organizace systému</b>					
<b>Opatření 5: Řízení</b>					
<b>Rozhodnutí přijatá na úrovni vlády vzhledem ke 2. stupni veřejných ZŠ, 2011 (EAG2012)</b>					
39	Centrální státní správa	1 %	36 %	0 %	87 %
	Krajská veřejná správa	3 %	6 %	0 %	36 %
	Místní veřejná správa	28 %	17 %	4 %	100 %
	Škola	68 %	41 %	5 %	86 %
<b>Opatření 6: Financování</b>					
<b>Roční výdaje na žáka vzdělávacími institucemi za všechny služby v ekvivalentu USD převedeném pomocí PPPs na HDP, 2009 (EAG2012)</b>					
40	Předškolní vzdělávání	4,452	6,670	2,158	16,247
	První stupeň ZŠ	4,196	7,719	2,185	16,494
	Druhý stupeň ZŠ a SŠ	6,602	9,312	2,536	19,324
	VŠ	8,237	13,728	6,373	29,201
<b>Poměr veřejných a soukromých výdajů na vzdělávací instituce, 2009 (EAG2012)</b>					
41	Veřejné zdroje	88 %	84 %	58,9 %	97,6 %
	Všechny soukromé zdroje	12 %	16 %	2,4 %	41,1 %
	Veřejné zdroje, ukazatel změny výdajů na vzdělávací instituce (2000–2009)	159	133	103	191
	Všechny soukromé zdroje, ukazatel změny výdajů na vzdělávací instituce (2000–2009)	194	186	51	751
Poznámka: průměr, minima a maxima se vztahují k zemím OECD mimo TALIS, kde se vztahují k účastnickým zemím. Označení „m“ znamená – údaje nedostupné. PISA hodnoty, které jsou statisticky významné, jsou tučně.					



## SEZNAM LITERATURY A DALŠÍ ODKAZY

Centre for Higher Education Studies (2006), "Country Background Report for Czech Republic", OECD Thematic Review of Tertiary Education, Ministry of Education, Youth and Sports, February 2006, <http://www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/36443831.pdf>.

Czech School Inspectorate: <http://www.csicr.cz/en/home?lang=en-us>.

Czech School Inspectorate (2011), Annual Report, Czech School Inspectorate 2010-2011", Czech School Inspectorate, Prague, <http://www.csicr.cz/getattachment/87d8dca8-405c-45c6-ab14-0957aa91cae0>.

European Commission (2012), "Commission Staff Working Document: Assessment of the 2012 national reform programme and convergence programme for the Czech Republic", Brussels, 7 June 2012, [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/economic\\_governance/sgp/pdf/20\\_scps/2012/02\\_staff\\_working\\_document/cz\\_2012-05-30\\_swd\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/20_scps/2012/02_staff_working_document/cz_2012-05-30_swd_en.pdf).

European Qualifications Framework (EQF): [http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm).

Eurypedia, European Encyclopedia on National Education Systems (n.d.), "Czech Republic, Ongoing Reforms and Policy Developments", [https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Czech-Republic:Ongoing\\_Reforms\\_and\\_Policy\\_Developments](https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Czech-Republic:Ongoing_Reforms_and_Policy_Developments).

Eurypedia: European Encyclopedia on National Education Systems (n.d.), "Czech Republic: [Overview](https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Czech-Republic:Overview)". <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Czech-Republic:Overview>.

File, J. et al. (2009), OECD Reviews of Tertiary Education: Czech Republic, OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/37730231.pdf>.

Institute for Information on Education (2011), "Overcoming School Failure: Background Report for the Czech Republic", prepared by J. Strakova, J. Simonova and P. Polechova, June 2011, <http://www.oecd.org/education/preschoolandschool/48631810.pdf>.

Institute for Information on Education (2011), "OECD Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes: Country Background Report for the Czech Republic", June 2011, <http://www.oecd.org/edu/preschoolandschool/48801463.pdf>.

Kuczera, M. (2010), Learning for Jobs: OECD Reviews of Vocational Education and Training, Czech Republic, January 2010, OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/44496125.pdf>.

Methodical Portal (Teachers): [http://evalvacninastroje.rvp.cz/nuovckk\\_portal](http://evalvacninastroje.rvp.cz/nuovckk_portal).

MEYS (Ministry of Education, Youth and Sport): <http://www.msmt.cz>.

MEYS, Statistics on Education: <http://www.msmt.cz/statistika-skolstvi?lang=1>.

MEYS (2007), "Education for Competitiveness Operational Programme 2007-13", MEYS, Prague, <http://www.msmt.cz/areas-of-work/education-for-competitiveness-operational-programme-period>.

MEYS (2010), "Strategic Plan for the Scholarly, Scientific, Research, Development, Innovation, Artistic and Other Creative Activities of Higher Education Institutions for 2011-2015", MEYS, Prague, <http://www.msmt.cz/file/11792?file=11792&lang=2>.

National Institute of Education: <http://www.nuv.cz>.

OECD (2006), "Funding Systems and Their Effects on Higher Education Systems: Country Study – Czech Republic", IMHE, November 2006, <http://www.oecd.org/czech/38307972.pdf>.



OECD (2010), PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV), OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091559-en>.

OECD (2010), PISA 2009 Results: Learning Trends: Changes in Student Performance since 2000 (Volume V), OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091580-en>.

OECD (2010), Learning for Jobs: OECD Reviews of Vocational Education and Training Policies, Czech Republic, OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/ireland/44592419.pdf>.

OECD (2011), Education at a Glance 2011: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2011-en>.

OECD (2012), Education at a Glance 2012: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>.

OECD (2012), Education Today 2013: The OECD Perspective, OECD Publishing, Paris, [http://dx.doi.org/10.1787/edu\\_today-2013-en](http://dx.doi.org/10.1787/edu_today-2013-en).

OECD (2012), Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools, Spotlight Report: Czech Republic, OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/education/preschoolandschool/49603567.pdf>.

OECD (2012), Starting Strong III: A Quality Toolbox for Early Childhood Education and Care, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264123564-en> and <http://www.oecd.org/edu/school/startingstrongiiiqualitytoolboxforecec.htm>.

Santiago, P., et al. (2012), OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Czech Republic 2012, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264116788-en>.

Taguma, M., I. Litjens and K. Makowiecki (2012), Quality Matters in Early Childhood Education and Care: Czech Republic 2012, OECD Publishing, Paris, <http://www.oecd.org/edu/preschoolandschool/50165788.pdf>.